

Noord-Beveland: betekenis dorpskerk bij levensmomenten

Op Noord-Beveland is ongeveer een vijfde van de inwoners kerkelijk betrokken, maar de scheidslijn tussen dorp en kerk is niet scherp te trekken. Juist bij levensmomenten als doop, huwelijk en uitvaart merk je dat dorpsbewoners de kerk weten te vinden.

Banden versterkt

Op een middag kreeg ik een telefoontje van een aanstaande moeder. Ze heeft een kerkelijke achtergrond maar is niet betrokken bij een gemeente. Ze wil haar kind graag in de plaatselijke kerk laten dopen. Samen met haar partner komt ze voor een voorbereidingsgesprek. De liederen die ze graag gezongen willen hebben, vallen buiten het gebruikelijke spectrum van de gemeente. Daarom vraag ik Anna, een zangeres met ervaring in populaire muziek, om twee liederen in te studeren. De familie van de doopouders wil graag een zegenlied zingen na de doop.

Op de dag van de doop voegt de familie zich samen met de kerkelijke gemeente. Ze zingen samen de liederen, wat onwennig met de liederen van de andere partij, maar vol vreugde om dit feest van nieuw leven. Met deze dienst zijn banden versterkt die het dorp tot een hechte gemeenschap maken.

Aangenaam getroffen

Dat gebeurt ook vaak bij huwelijksvieringen. Niet zelden zijn kerken door de burgerlijke gemeente aangewezen als trouwlocatie en kunnen burgerlijk en kerkelijk huwelijk aansluitend op elkaar plaatsvinden. De uitnodiging om voor te gaan in een huwelijksviering leidt vaak tot ontroerende gesprekken met het bruidspaar, maar vervolgens ook tot gesprekken met hun gasten. Na afloop melden ze vaak dat ze aangenaam getroffen zijn door wat ze meemaakten in de viering. Het is fijn om als kerk de kans te hebben om te laten zien wat we in huis hebben. In de kerk gaat het niet om een juridisch verbond, maar spreken twee mensen met de taal van het hart uit wat zij elkaar willen beloven. Zij doen dat voor Gods aangezicht, omdat zij Gods zegen willen ontvangen over hun gezamenlijke levensweg. Zij doen dat met een kring van mensen als getuigen om hen heen.

Uitvaart

De verzoeken om een uitvaart door rand- of niet-kerkelijken neemt toe op Noord-Beveland. Voorheen vonden niet-kerkelijke uitvaarten plaats vanuit het dorps huis. Navraag bij de begrafenisondernemers leerde dat het met name vanwege de sfeer van het gebouw is waarom de verzoeken om uitvaart vanuit de kerk toenemen. Zo werd ik gevraagd de uitvaart van 'Arie' te leiden, een man die ik vaak tegenkwam en die niet bij de kerk hoorde. Ik zeg tegen zijn vrouw dat ik predikant ben voor iedereen die God op mijn pad brengt, dus ook voor haar en haar man. Het blijken vooral de liederen van Hazes en Alberti te zijn die vergroeid zijn met hun leven. Op de dag van de uitvaart stroomt de kerk vol, kerkgangers die hun vaste plaats opzoeken, familieleden die zich terugtrekken in de consistorie en gasten die aarzelend voor het eerst de drempel van de kerkzaal overgaan. Tijdens de dienst spreekt de zoon het In Memoriam uit. Daarna lees ik een stuk uit de Bijbel en verbind het met het leven van Arie. Tijdens de laatste zondag van het kerkelijk jaar komen de vrouw, zoon, schoondochter en kleinkinderen van Arie naar de dienst en ontsteken een kaars.

Sinds bleek dat in deze sacrale ruimte ook plaats is voor een levenslied buiten de christelijke zangbundels, weet een toenemend deel van de bevolking zijn weg te vinden naar de kerk. Dat eens per jaar ook de naam van hun overledene herdacht wordt in een gezamenlijke dienst draagt daar zeker aan bij. In deze dienst wordt iedereen uit het dorp uitgenodigd en de nabestaanden van iedereen die vanuit het kerkgebouw is begraven of op een andere wijze verbonden is met de gemeenschap.

Zo groeit de gemeenschap rond de dorpskerk over de grenzen van de kerkelijke gemeente heen.

Ruben den Hertog